

Opmerkelijke Vriend

Theo Leeuwenburgh over 'zijn' Wieringen 17

Als u in het museum de Marker haven aandoet, ziet u onder andere de prachtige historische botters en aken van de Vereniging Botterbehoud liggen. De leden van de vereniging zijn regelmatig druk bezig om hun schepen in optimale conditie te houden. Ook onze 'Vriend' Theo Leeuwenburgh zag je vaak aan het werk op 'zijn' Wieringer aak, de WR 17. Dit zal in de toekomst wel anders worden, want kort geleden heeft hij zijn schip verkocht. Gebrek aan tijd, zo zegt hij zelf. "Want een houten schip is een gebed zonder end. En als je wilt blijven varen, moet je ook blijven timmeren."

"Ik ben altijd met bootjes bezig geweest," zegt Theo. "En dan vooral historische zeilschepen. Als kind tekende ik ze al en verslond ik de strips van onder andere Kapitein Rob. Het heeft wel een hele tijd geduurd voordat ik zelf een boot kocht. Dat was in 1971. Het kwam eigenlijk door een kennis. Die kocht datzelfde jaar de WR 17 van een visserman die er ruim 50 jaar op had gevaren. Na een half jaar verkocht hij de aak aan ons. Tja, en daarmee begon de 'ellende'. Toen we voor het eerst de zeilen hesen, vroegen we ons af waar we aan waren begonnen. Het schip was een wrak. Maar ja, dat waren veel van dit soort schepen in die tijd. Ik was inmiddels lid geworden van de Vereniging Botterbehoud en deed in 1972 mee aan de jaarlijkse Westwal Botterwedstrijd. Tijdens die race werden twee dekbalen losgewrikt door het slingeren. Ze vielen gewoon naar beneden in de dwarskooi. Opeens stonden we voor de keus: verkopen of opknappen? We zijn toen naar Piet Dekker, een kennis en scheepstimmerman, gestapt en hij adviseerde ons het schip toch te restaureren. De eerste restauraties zijn bij hem op de werf uitgevoerd. In de vakanties en in mijn vrije tijd ging ik bij hem in de leer. Dit heeft geleid tot een vriendschap die nu nog bestaat. Er brak een periode aan van in de winter timmeren en in de zomer varen. Het schip lag nu

voornamelijk in zoet water, terwijl er vroeger mee op de Waddenzee, zout water, werd gevist. Zout water is beter voor de conservering van het hout, maar weer minder goed voor de ijzeren onderdelen. Dat bleek ook wel, want toen het schip voor de eerste keer de helling op ging, zag ik de naden in het achterdek steeds breder worden. De ijzeren bouten waren vrijwel helemaal doorgeroest. Er moest een 'noodverband' worden aangelegd, door trekstangen in het achterschip te plaatsen. Maar ik hoor Ome Manus, de hellingbaas, nog zeggen: 'Geen probleem, wacht maar tot hij weer in het water ligt. Water is een zacht bed en houdt de boel wel bij elkaar'. Na een uitgebreide restauratie werd de WR 17 in 1983 onder veel belangstelling gedoopt door de oude schipper."

Te weinig tijd

Sinds 1986 ligt de WR 17 in de Marker haven van het Zuiderzeemuseum. "Toen ik via de Vereniging Botterbehoud hoorde dat er ligplaatsen in de Marker

haven werden gereserveerd voor leden van Botterbehoud, heb ik daar meteen op gereageerd," zegt Theo. "Ons schip past natuurlijk prima in de historische setting van de haven en je zit vanuit daar ook zo op het IJsselmeer. Het Zuiderzeemuseum was voor mij geen vreemde. Via mijn voormalige werk bij 'Gewest tot Gewest' was ik al in contact gekomen met het museum voor opnames van de bouw van de Blazer TX 11. In juli 2000 ging ik met prepensioen en dacht ik dat ik wel meer tijd zou krijgen voor het onderhoud van mijn schip. Dat was een misvatting. Ik had al veel bezigheden, onder andere in het bestuur van de Vereniging Botterbehoud en de redactie van 'Tagrijn', het blad van de vereniging. Ongemerkt kwamen daar nog een heleboel andere zaken bij. Toen bedacht ik dat als ik het schip wilde behouden, ik het moest verkopen aan iemand die het ook echt leuk vindt en in staat is om zo'n schip te onderhouden. Dat is gelukt. De WR 17 mag zijn ligplaats in de Marker haven behouden en dat is tevens een garantie dat het schip jaarlijks blijft deelnemen aan de Visserijdagen van het museum. Dat zijn overigens altijd hele leuke dagen.

'Een houten schip is een gebed zonder end'

Bezoekers zijn over het algemeen heel erg geïnteresseerd. Dat merken wij ook als we buiten de evenementen om bezig zijn op onze schepen. Als er maar wat gebeurt, dan komen mensen er wel op af. We hebben onderling afgesproken dat we bezoekers ook altijd uitnodigen om een kijkje aan boord te nemen. Voor het museum is het ook belangrijk dat er wat gebeurt. Dat vergroot de levendigheid. Wat dat betreft vind ik het jammer dat er steeds minder activiteiten zijn. Vroeger was er elke dag een kuiper, mandenmaker én smid. Nu zie je dat steeds minder. Ik begrijp dat dit te maken heeft met de financiële zorgen van het museum. Wel ben ik bang dat je daardoor in een vicieuze cirkel terecht komt. Minder bezoekers, minder activiteiten enzovoort. Ook heb ik het idee dat de kennis van de oude visserijcultuur en daarmee de kennis van de schepen die vroeger de Zuiderzee bevoeren steeds minder zichtbaar is in het museum. En dat terwijl het museum toch juist is opgericht voor het behoud van deze cultuur." ■